

ARTinED online: A new approach to education using the arts

Οδηγός αναφοράς e-ARTinED

για τη Διδασκαλία Σχολικών Γνωστικών
Αντικειμένων μέσω της Μουσικής

ID project: KA201-01226718

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Εισαγωγή

Στις σύγχρονες κοινωνίες συνυπάρχουν άνθρωποι που είναι φορείς διαφορετικών πολιτιστικών παραδόσεων και με διαφορετικές μητρικές γλώσσες. Συνακόλουθα, οι παραδόσεις και οι αξίες ανθρώπων με άλλες πολιτιστικές καταβολές συνυπάρχουν και αλληλοεπηρεάζονται.

Η γνώση και ο σεβασμός των άλλων αποτελούν βασικές στάσεις για να ζει κανείς με αξιοπρέπεια και ειρήνη σε έναν πλουραλιστικό κόσμο.

Ποικίλα οικονομικά και πολιτικά μέτρα αποσκοπούν στην άρση των κοινωνικών φραγμών και την αξιοποίηση της συμβολής της κουλτούρας, της τέχνης και της πολιτιστικής κληρονομιάς με στόχο τη δημιουργία μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς με βάση πολιτιστική ιθαγένεια (cultural citizenship - Andrew & Gattinger, 2005).

Η κοινωνική ένταξη αποσκοπεί στην πλήρη συμμετοχή στη ζωή της κοινότητας, μέρος του οποίας αφορά και την σύνδεση με τις τέχνες και την πολυμορφία της πολιτιστικής έκφρασης. Η κοινωνική ένταξη συνεπάγεται «ένα περιεκτικό περιβάλλον όπου τα άτομα από διαφορετικές πολιτιστικές παραδόσεις συμμετέχουν και συμβάλλουν στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας» (Chavez & Weisinger, 2008).

Διαπολιτισμική εκπαίδευση στο σχολείο

Είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστεί η αύξηση της μισαλλοδοξίας προς τα παιδιά μεταναστών. Ειδικότερα, χρειάζεται να βοηθηθούν οι μαθητές που προέρχονται από εθνοτικές μειονότητες, οι μαθητές που έχουν προβλήματα πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, αντιμετωπίζουν γλωσσικούς φραγμούς ή έλλειψη διαπολιτισμικού διαλόγου.

Είναι επίσης σημαντικό να παρασχεθεί η αναγκαία κατάρτιση στους εκπαιδευτικούς για την απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων που θα τους επιτρέψουν μια ουσιαστική αλληλεπίδραση μεταξύ των διάφορων πολιτισμών μέσα στην τάξη δημιουργώντας έτσι ένα κλίμα διαλόγου, ανεκτικότητας και αμοιβαίου σεβασμού.

Συγκρίνοντας τις γλώσσες και τις πολιτιστικές επιπτώσεις τους, χρησιμοποιώντας δραστηριότητες μη λεκτικής επικοινωνίας και καλλιτεχνικές δραστηριότητες για τη διδασκαλία αντικειμένων όπως η ιστορία, η γεωγραφία, οι φυσικές επιστήμες και οι γλώσσες καθίσταται εφικτή η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής οπτικής στην εκπαίδευση και ένα καλύτερο σχολικό περιβάλλον.

Ο Piaget όρισε το παιχνίδι ως φυσικό και έμφυτο χαρακτηριστικό των ανθρώπων σε όλους τους πολιτισμούς. Υποστήριξε ότι τα παιδιά ανταποκρίνονται αυθόρμητα σε παιγνιώδεις δραστηριότητες (de Menlendez & B Osterbag, 1997).

Οι Τέχνες ως μια μορφή εκπαιδευτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ένταξης στο σχολείο

Ολοένα και περισσότεροι δάσκαλοι, εκπαιδευτικοί, γονείς, τοπικές αρχές και υπεύθυνοι για τη χάραξη εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής γνωρίζουν ότι με τη χρήση των τεχνών στην τάξη είναι δυνατόν να διδαχθεί οποιοδήποτε θέμα, να διαμορφωθεί ένα περιβάλλον μάθησης όπου η συνεργασία και η ένταξη στην ομάδα μπορούν να ευδοκιμήσουν, η χαρά της μάθησης να αναδειχθεί και οι δάσκαλοι να έχουν μια αποτελεσματική συνεργασία για τη μάθηση με τους μαθητές τους.

Το αποθετήριο e-ARTinED περιλαμβάνει παραδείγματα σημαντικών πρωτοβουλιών για την προώθηση της ανεκτικότητας και της πολυπολιτισμικότητας στο σχολικό περιβάλλον. Ένα από αυτά είναι το πρόγραμμα MET-E που δημιουργήθηκε από το διάσημο βιολιστή Yehudi Menuhin.

Ο Yehudi Menuhin επέκτεινε τις ιδέες του Kodály και τις προσαρμοσε στην πραγματικότητα της πολυπολιτισμικότητας. Ο ακρογωνιαίος λίθος του προγράμματος αυτού είναι να εξετάσει τις τέχνες ως μέρος της γενικής εκπαίδευσης όπου όλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση.

Βασικές αρχές του προγράμματος MUS-E

- Οι τέχνες συμβάλλουν αποφασιστικά στην πνευματική, αισθητική και κοινωνική ανάπτυξη του ατόμου.
- Οι τέχνες αναπτύσσουν την προσωπική ικανότητα αντιμετώπισης και υπέρβασης των δυσκολιών, αντλώντας πρόσθετες δυνάμεις.
- Η ενασχόληση με τις τέχνες δημιουργεί νέες βιωματικές προσβάσεις προς στη γνώση, ενισχύει τη χαρά της ανακάλυψης, την περιέργεια, το ενδιαφέρον και την πρόσβαση σε άλλα είδη της γνώσης.
- Οι τέχνες γενικότερα, το τραγούδι ο χορός ειδικότερα, επανασυνδέουν το σώμα και το πνεύμα, τα συναισθήματα και το νου.

- Η καλλιτεχνική έκφρασης δημιουργεί νέες σχέσεις με τους εαυτούς μας και τον έξω κόσμο.
- Ανακαλύπτοντας τις παραδόσεις από την περιοχή καταγωγής τους τα παιδιά βοηθούνται να ανακαλύψουν εκ νέου τη δική τους πολιτιστική κληρονομιά που ενδέχεται να έχει ατονήσει λόγω της μετανάστευσης των γονέων τους.
- Οι τέχνες δημιουργούν δεσμούς μεταξύ ατόμων και διαφορετικών πολιτισμών. Η καλλιτεχνική δημιουργία συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας κοινής κουλτούρας και ενισχύει το αίσθημα του ανήκειν.
- Η τέχνη είναι ένα εργαλείο για την ανάπτυξη του αυτοσεβασμού και του σεβασμού για τους άλλους.
- Η τέχνη μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της κοινωνικής δυναμικής.

Art changes lives for the better:

- Γεφυρώνοντας το χάσμα επιτευγμάτων ανάμεσα στα παιδιά από εύπορες οικογένειες και εκείνα που προέρχονται από φτωχότερα στρώματα ή οικογένειες μεταναστών
- Κάνοντας τη μάθηση διασκέδαση
- Όντας μια μαθησιακή στρατηγική που είναι εύκολο να εφαρμοστεί σε όλα τα κοινωνικά επίπεδα (Rabkin & Redmont, 2005)
- Αυξάνοντας την συγκέντρωση
- Βελτιώνοντας την επικοινωνία και συνεργασία
- Αυξάνοντας την κατανόηση
- Αυξάνοντας την αυτοεκτίμηση
- Βελτιώνοντας τα σχολικά επιτεύγματα
- Κάνοντας τους μαθητές να θέλουν να μάθουν

“Η ενσωμάτωση των τεχνών αντικατοπτρίζει την πεποίθηση ότι υπάρχουν πολλές μορφές νοημοσύνης πολλοί τρόποι μάθησης” (Unesco Arts Education and Creativity, 2006)

Όταν μάθουμε να αναγνωρίζουμε... “την άπειρη έκταση των σχέσεών μας” τότε μπορούμε να ιχνηλατήσουμε τα μονοπάτια της αμοιβαίας υποστήριξης στη ζωή και να ανακαλύψουμε εκεί τα λαμπερά πετράδια των οικουμενικών γειτόνων μας” Daisaku Ikeda (1996)

Πρακτικά παραδείγματα δίνονται στην εκτεταμένη μορφή του παρόντος οδηγού (στα αγγλικά) με τίτλο “ARTinED Background Report On Using the Arts to Promote Social Inclusion within Children’s Primary School Education”

Come and enjoy the e-learning platform !

<http://eartined.coursevo.com>

e-artined.eu

info@e-artined.eu

<https://goo.gl/zMpw35>

The e-learning platform: <http://eartined.coursevo.com>

Technical University of Crete

